

การศึกษาความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กของราษฎรในจังหวัดสตูล

A Study on the Requirements for small sized Plants among the People in
Satun Province.

นเรศน์ อูสมา

Nares Ussama

สำนักงานป่าไม้จังหวัดสตูล

กรมป่าไม้

พ.ศ. 2546

การศึกษาความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กของราษฎรในจังหวัดสตูล

นเรศน์ อุสมา

บทคัดย่อ

การศึกษาความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กของราษฎรในจังหวัดสตูลทำการศึกษาในพื้นที่ของบ้านไร่ทอน หมู่ที่ 3 ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล และ บ้านท่าขาม หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เคยเป็นหมู่บ้านเป้าหมายโครงการพัฒนาป่าชุมชน และหมู่บ้านอื่นๆ อีก 11 หมู่บ้าน ที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการป่าชุมชนโดยมีกลุ่มตัวอย่าง 202 ราย จากการเลือกแบบเจาะจงและการสุ่มโดยบังเอิญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ผลต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็ก และเปรียบเทียบความต้องการของราษฎรที่หมู่บ้านเคยดำเนินงานโครงการป่าชุมชนกับราษฎรในหมู่บ้านที่ไม่เคยดำเนินงานป่าชุมชน

ผลการศึกษาดูตามสมมติฐานข้อที่หนึ่ง โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for WINDOWS) หาความสัมพันธ์ พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดิน มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไร่ เถา นมควาย ไม้ที่ใช้ทำรั้วและคอกสัตว์ ไม้สมุนไพรและไม้ป่ากินได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดพื้นที่ที่ครอบครองมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไร่ และ ไม้เพื่อทำเครื่องจักสานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความเพียงพอในที่ดินที่ถือครองมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไม้ไร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การมีอาชีพรองมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไร่ หวาย ไม้ที่ใช้สร้างหรือซ่อมแซมบ้านเรือน ไม้สมุนไพร และไม้ป่ากินได้ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ รายได้รวมมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไร่ หวาย ไม้ป่าขาย เลนขนาดเล็ก ไม้ดอกไม้ประดับที่เป็นไม้ป่า ไม้ที่ใช้ทำเครื่องมือทางการเกษตรหรือใช้ประกอบในการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดครัวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคือ ไม้เพื่อทำสมุนไพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาดูตามสมมติฐานข้อที่สองซึ่งศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการใช้ไม้ขนาดเล็กในอนาคคของราษฎรในหมู่บ้านที่เคยเข้าร่วมโครงการป่าชุมชนกับราษฎรที่ทางหมู่บ้านไม่เคยเข้าร่วมโครงการป่าชุมชนโดยใช้ค่าสถิติ $t - test$ พบว่า ความต้องการไม้ไร่และความต้องการหวาย ไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการเถา นมควาย ไม้จากป่าขายเลนขนาดเล็ก ไม้พื้นถ่าน ไม้เพื่อก่อสร้างและซ่อมแซมบ้านเรือน ไม้เพื่อทำรั้วและคอกสัตว์ ไม้เพื่อทำเครื่องจักสาน ไม้สมุนไพร ไม้ป่ากินได้ ไม้ดอกไม้ประดับที่เป็นไม้ป่า ไม้ที่ใช้ทำเครื่องมือการประมงหรือใช้ประกอบในการทำการประมง และไม้ที่ใช้ทำเครื่องมือการเกษตรหรือใช้ประกอบในการทำการเกษตรมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในด้านความพร้อมด้านที่ดินของราษฎรที่จะปลูกไม้ขนาดเล็กมีเพียง 85 ราย หรือร้อยละ 42.08 แต่ยังมีปัญหาด้านเงินทุนในการปลูก ส่วนระบบวนวัฒนวิธีที่ราษฎรต้องการในการปลูก ต้องการปลูกพืชแบบทุกชนิดละกัน หรือแบบผสมผสานระหว่างพืชป่าไม้และพืชเกษตร พืชที่ราษฎรต้องการ คือ กระถ่อน (*Sandoricum koetjape* Merr.) สะเดา (*Azadirachta indica* A. Juss.) เทียม (*Azadirachta excelsa* (Jack) Jacobs) ไร่ (*Bambusa spp.*) หวาย (*Calamus spp.*) สะดอ (*Parkia spp.*) สน (*Casuarina spp.*) แสม (*Avicennia spp.*) ถั่ว (*Bruguiera spp.*) ชมพอม (*Cedrela toona*) กระดินขร่ง (*Acasia auriculiformis* (L.) Bl.) หมาก (*Areca catechu* Linn.) กะพ้อ (*Licuala spinosa* Wurmb.) ไร่ไผ่ (*Schizostachyum brachycladum* Kurz.) จำปา (*Fragraea fragrance*) พะยอม (*Shorea spp.*) ขาง (*Dipterocarpus alatus* Roxb.) ไร่ผั้ว (*Gigantochloa auriculata* Kurz.) กระดินเทพา (*Acasia mangium*) หวายเล็ก (*Calamus javensis* Bl.) เหยียง (*Parkia timoriana* Merr.) เนียง (*Archidendron jiringa* Nielsen) สัก (*Tectona grandis* Linn.) ไร่เล็ก (*Bambusa spp.*) นมควาย (*Uvaria purpuria* Blume.) ย่านทรู (*Congea spp.*) (*Calycopteris floribunda*) คาหงอ (*Calophyllum spp.*) จิกนม (*Palagium gutta* (Hook.f.) Bail.) ทัง (*Litsea spp.*) ไร่ผาก (*Gigantochloa hasskarliana* Back. Ex K. Heyne) กฤษณา (*Aquilaria crassna* Pierre ex Lec.) หว่า (*Eugenia spp.*) ผักหวาน (*Leptonychia spp.*) กุ่ม (*Creteva spp.*) ไม้ป่ากินได้บางชนิด สมุนไพร ไม้ประดับ และไม้โคเรื่ออื่นๆ อีกบางชนิด

คำหลัก : ความต้องการ, ไม้ขนาดเล็ก, จังหวัดสตูล